

בסייעתא דשמיא

מלחמה

מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

שבת פרשת שמות

כ"ה טבת תשפ"ד

גיליון מס' 88

מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

החיזוק היומי לזמן המלחמה

בפרשתנו אנו פוגשים את משה כבר כאדם המתחיל להנהיג. משה רבינו פוגש את הצרות של עם ישראל ומגיב להן (שמות ב', י"א-י"ד):
 "וַיְהִי בְּיָמַי הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ עֲבָרֵי מֵאֶחָיו. וַיִּפְּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּבֶן אֶת הַמִּצְרֵי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל. וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהָיָה שְׁנֵי אַנְשִׁים עֲבָרִים נָצִים וַיֹּאמֶר לְרִשָׁע לָמָּה תִּכָּה רַעָה. וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שֶׁר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הֲלֹהֲרֵגֵנִי אַתָּה אִמְרוּ כִּי אֲשֶׁר הֲרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרֵי וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲכֹן נֹדַע הַדָּבָר."
 מהו המקור לפחד והיראה של משה? מסביר רש"י (ב', י"ד): "ויירא משה - כפשוטו. ומדרשו דאג לו על שראה בישראל רשעים דלטורין, אמר מעתה שמה אינם ראויין להגאל".

המחלוקת בעם ישראל מביאה מלחמות, מביאה צרות מכיוונן של אומות העולם. משה רבינו אומר אמירה קשה ביותר - "שמא אינם ראויים להיגאל". בהמשך, אנו לומדים על כך שמשה בורח מפרעה, אך דבר זה נמשך במשך שנים רבות. יש רק לשער ולנסות להבין - מה עשה משה רבינו במשך אותן השנים? מה בדיוק עבר במוחו באותן השנים? בטוח עסק בדברים עליונים ונשגבים!
 בהמשך הקריאה אנחנו פוגשים את משה - יושב במדין ויושב על הבאר (ב', ט"א): "וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֶשׂ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרָעָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר."
 רש"י אומר: "וישב בארץ מדין - נתעכב שם, כמו (בראשית ל"א א') 'וישב יעקב'. 'וישב על הבאר' - לשון ישיבה".

'וישב במדין' כמו 'וישב יעקב', רצה לשבת בשלווה ולברוח מהצרות, אך 'וישב על הבאר' - הכוונה שישב פיזית על הבאר, מדוע התורה משתמשת בביטוי זה לתאר שני דברים שונים?
 דבר זה מבטא את המידה בה התורה נדרשת "דבר הלמד מעניינו", החזרת כמה פעמים בפרשה זו.

נראה שמה מסמל את מידת "דבר הלמד מעניינו". כשהוא במצרים הוא מנסה להציל את בני ישראל, וכשהוא במדין הוא יושב בשלווה. משה מצליח להתחבר למציאות בה הוא נמצא בכל זמן. דבר חשוב גם לנו - כל אחד אמור להתנהג לפי עניינו. על הלוחמים להתמקד בלחימה ועל העורף להתמקד בנחת, בעמידה האיתנה מול הטרור, בבית המדרש ללמוד בכל הכוח. נלמד מכך להופיע את עצמנו בצורה הנכונה ביותר לזמן ולתפקיד בו אנו נמצאים, בעזרת ה' לגאולה שלמה.

מתוך שיעור החיזוק היומי למלחמה, פרשת שמות, שלישי
 השיעור הועלה לאתר הישיבה

בפרשה אנו קוראים על לידתו של משה רבנו, בבחינת - "ראשית צמחית גאולתנו".
 הפסוק אומר (שמות ב', ב'): "וַתֵּהָרֵא הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּמְרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים".

חכמים דרשו על הפסוק (סוטה י"ב ע"א): "וחכמים אומרים: בשעה שנולד משה - נתמלא הבית כולו אור, כתיב הכא: 'ותרא אותו כי טוב הוא', וכתיב התם: 'וירא אלהים את האור כי טוב'".
 נראה שיש להעמיק מדוע נלמד הדבר דווקא בגזרה שווה? למעשה ישנה השוואה בין האור של היום הראשון של הבריאה לאורו של משה. על פני השטח אין קשר בין שני הדברים, אך במבט עמוק יותר נראה לומר שכאשר היה חושך בבריאה הכל היה תוהו ובוהו, ובעת האור נעלם הבלאגן ומופיע הסדר. זה מה שגנזו בלידת משה, מושיעם של ישראל, כאן התחילה להתנוצץ גאולה בצורה ממשית. נולד מי שיעשה את הסדר בצרות ובתוהו שעם ישראל שרוי בו.

לפי הרמח"ל אין דבר בבריאה שיוצא מהכלל של הטוב, שהרי הוא הכלי הבסיסי ביותר איתו נברא העולם (קל"ח פתחי חכמה, ב').
 "רצונו של המאציל ית"ש הוא רק טוב, ולכן לא יתקיים שום דבר אלא טובו. וכל מה שהוא רע בתחלה, אינו יוצא מרשות אחר ח"ו, שיוכל להתקיים נגדו, אלא סופו הוא טוב ודאי. ואז נודע שלא יש רשות אחר אלא הוא".

המלחמה שלנו היא מלחמת הטוב ברע, האור בחושך. היא איננה מלחמה סתמית. עד משה היו לנו אבות, אבל משה הוא רבינו, שהנחיל לנו את מציאות התורה, את מציאות הטוב. אין לנו ספק שהטוב ינצח את הרע. את הרע לא מגרשים רק עם מקלות אלא מגרשים עם טוב, כפי שחושך מגרשים עם אור. באמצעות התורה נחזק את נשמת האומה, נעצים את הטוב הגנוז באומה, נחזק את האור שיגרש את החושך. במהרה בימינו ככל הניתן, "לה" הישועה על עמך ברכתך סלה".

מתוך שיעור החיזוק היומי למלחמה, פרשת שמות, שני
 השיעור הועלה לאתר הישיבה

פינת הילדים

חֵימוֹת חֵיפּוֹשׁ כְּפֶרֶשׁה וּכְרִישׁ"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חֲוִיטִים כְּחֻזֵּי הַכֹּהֵן...

3. היכן רמוזה בפרשה סיבת הכנת המצות ביציאה ממצרים?

2. מדוע שעם ישראל יאמינו דוקא לאות האחרון?

1. מה ההבדל בין פ' ל-כ'?

"ותרא אותו כי טוב הוא"
טוב זהו בחינת דבר הקיים לעולם. לוחות הראשונים לא נאמר בהם טוב על כן נשברו
בחינת משה קיים לעולם - 'אתפשטותא דמשה בכל דור'
קדוש קיים לעולם ולכן הוא נקרא טוב"

(אמרי שפר", הרב אברהם אלקנה שפירא זצ"ל, פרשת שמות ב', ב')

